

Helse- og omsorgskomiteen
Stortinget
0026 Oslo

Deres referanse

Vår referanse
17/00327-38

Vår dato
11.10.2018

Innspill fra Fellesorganisasjonen (FO) til helse- og omsorgskomiteen - statsbudsjett 2019

Fellesorganisasjonen (FO) er fagforeningen og profesjonsforbundet for 29.000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.

Kapittel 714 Folkehelse

- **Styrke og øke andel ansatte med sosialfaglig kompetanse i kommunalt forebyggende sosialt arbeid, i barnehage, skole, videregående skole og nærmiljøarbeid.**

Grunnleggende forhold som psykososial trygghet og forebyggende sosialt arbeid er forutsetninger for en god folkehelse, og må være et satsningsområde. FO er derfor glade for at regjeringen har som hovedmål å redusere sosiale helseforskjeller, og mener at for å få bukt med sosiale forskjeller i helse og levekår må det arbeides bredt og tverrfaglig, altså et samarbeid mellom helse- og sosialprofesjonene, psykologene, frivilligheten, trossamfunn, næringsliv osv. I dette arbeidet er sosialfaglige profesjoner viktig, og FO kunne tenke seg en sterkere posisjonering av sosialt arbeid i de kommunale helse- og omsorgstjenestene.

Kapittel 732 Regionale helseforetak

- **Spesialisthelsetjenesten må ivareta sosialfaglig perspektiv. Andelen sosialfaglige stillinger i barne- og ungdomspsykiatrien, psykisk helsevern for voksne, rusomsorgen og somatikken må økes.**

Tilstrekkelig kompetanse og kvalitet i tjenestene er vesentlig for å skape pasientens helsetjeneste. Vi ser en klar tendens til at helsefaglig personell prioriteres i både spesialisthelsetjenestene og kommunale helse- og omsorgstjenester. Denne tendensen må snus, og da må blant annet sosialfaglige profesjoner innen helse satses spesielt på. Flere av oppgavene de sosialfaglige profesjonene utfører innen spesialisthelsetjenesten er ikke målbare innen innsatsstyrt finansiering (ISF), og dette medfører at sosionomtjenestene kan bli en salderingspost i de lokale budsjettene.

Videre er det positivt at regjeringen vil fjerne egenandel for pasienter i barne- og ungdomspsykiatrien, men FO mener fritaket også må gjelde unge som får hjelp av distriktpsikiatriske sentre (DPS/SMP).

Kapittel 761 Omsorgstjeneste

FO

Besøksadresse:
Mariboestgt. 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
02380

Telefaks:
94 76 20 18

e-post:
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro:
9001.06.35674

Bankgiro kontigent:
9001.08.71394

Foretaksnr.:
870 953 852 MVA

- **Det må på plass en langsiktig og helhetlig opptrappingsplan for å styrke levekår og tjenester til personer med utviklingshemning. Opptrappingsplanen må følges opp med øremerkede midler.**

De siste årene har vi fått flere rapporter og offentlige utredninger¹ viser omfattende mangler og brudd på menneskerettighetene til personer med utviklingshemning. FO har lenge påpekt behovet for en langsiktig og helhetlig opptrappingsplan for å styrke levekår og tjenester til personer med utviklingshemning.

Dagens tjenester har et institusjonslignende preg og baserer seg i stor grad på å «gjøre for» heller enn å legge til rette for opplæring og veiledning. FO mener det må innføres en kompetansenorm i tjenester til personer med utviklingshemning. Minimum 70% av ansatte må ha relevant helse- og sosialfaglig utdanning, og hovedvekten bør være vernepleiere. Dette betyr en økning i antall stillinger med krav til kompetanse på høgskolenivå. FO mener at tvang ikke skal kunne utføres av ansatte uten formell kompetanse. FO er utålmodige og har derfor utarbeidet vårt forslag til helhetlig opptrappingsplan for kvalitet i tjenester til personer med utviklingshemning.²

Kapittel 762 Primærhelsetjeneste

- **Det må stilles krav til tverrfaglig kompetanse og kvalifisert bemanning og i helse- og omsorgstjenesteloven og iverksette tiltak som øker sosialfaglig kompetanse og personell i kommunale helse- og omsorgstjenester.**

FO har lenge uttrykt sterk bekymring for det vi oppfatter som en snever helseforståelse. Vi ser at begrepene og satsningen på sosialt arbeid og habilitering er på vei til å forsvinne og erstattes med ulike helsebegreper og rehabilitering/medisinsk opptrening. Dette gir grunn til bekymring for et ensidig fokus på medisinskfaglig forståelse av helse, der sosialt arbeid og vernepleierfaglig kompetanse ikke blir ivare tatt til det beste for innbyggerne. Sosionomer og vernepleiere må lovfestes i kommunene.

Kapittel 765 Psykisk helse og rusarbeid

- **Øremerk bevilgningen til rusfeltet**

Det er flott at regjeringen fortsetter satsningen på rus og psykisk helse, og at opptrappingsplanen for rusfeltet blir prioritert, men FO mener det må satses høyere for at målet med 2,4 milliarder skal nås.

Satsningen på rus betyr mye. Problemet er at vi vet at mange kommuner ikke benytter tilskuddet slik det er tenkt. Dette viste for eksempel rapporten «Statlige føringer for kommunenes frie inntekter» av Telemarksforskning. FO mener midlene må øremerkes slik at russatsningen blir reell.

Med vennlig hilsen

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Andreas Pedersen Kikvik
Rådgiver

¹ [Riksrevisjonens rapport om vergemålsreformen, NOU 2016: 17 På lik linje](#) og [Det gjelder livet. Oppsummering av landsomfattende tilsyn i 2016 med kommunale helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemning](#)

² <https://www.fo.no/tekster-og-brosjyrer/fos-helhetlig-opptrappingsplan-for-kvalitet-i-tjenester-til-personer-med-utviklingshemning-article14344-1095.html>